

ת"פ 40906/02/13 - מדינת ישראל נגד יורי קולציניץ, פיוטר קויץ

בית משפט השלום בראשון לציון

17 יולי 2014

ת"פ 40906-02-13 מדינת ישראל נ' קולציניץ ואח'

בקשה מס' 3

בפני כב' סגן הנשיאה, השופט אברהם הימן

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשמים

החלטה

1. יורי קולציניץ 2. פיוטר קויץ

לפני בקשה לעיון בחומר חקירה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982 (להלן - "החסד"פ").

רקע דיוני- האישום, הבקשה וטיעוני הצדדים:

ביום 19/2/13 הוגש כנגד הנאשמים כתב אישום המייחס להם שני אישומים: האחד, בגין עבירה של תקיפה בתנאים מחמירים ועבירה של דרישת רכוש באיומים, והשני, בגין עבירות של איזמים והפרעה לשוטר במילוי תפקידו.

על פי עובדות האישום הראשון, בתאריך 8/1/10, בסמוך לשעה 5:00, ברחוב הרצל, בסמוך לתחנה המרכזית בראשון לציון, ניגשו הנאשמים בצוותא חדא, לעברו של מר טצילו אסנקאו (להלן - "המתלונן"), הכו אותו בפניו, וכנשפל למדרכה לקחו ממנו בכוח 6 ₪ ומצת. בהמשך, המשיכו הנאשמים בצוותא חדא להכות את המתלונן בכך שבעטו בגופו ללא הסכמתו ובעת שהוא שרוע על המדרכה.

על פי עובדות האישום השני, בתאריך 8/1/10, בסמוך לשעה 6:50, בתחנת המשטרה בראשון לציון, יצא השוטר אייל כהן (להלן- השוטר") מחדר החקירות לעבר משרד סיור עם הנאשם 1. הנאשם 1 סירב ללכת עם השוטר, וכשניסה השוטר לתפוס בידו, הרחיק הנאשם ידו, והשוטר נאלץ לתפוס את ידיו בכוח. אז החל הנאשם 2 להתנגד והיכה עם מרפקו בבטנו של השוטר, מה שאילץ את השוטר לדחוף את הנאשם 1 בכוח לעבר חדר הסיור, תוך שהנאשם 1 מתנגד, דוחף את השוטר, נוגח עם ראשו לעברו, מקלל ומאיים.

בדיון שהתקיים ביום 16/6/14 נרשמה כפירה כללית מפי הנאשמים והתיק נקבע למענה מפורט עד לדיון הנדחה.

בדיון שהתקיים ביום 13/7/14 נשמעו טענות הצדדים בבקשת ב"כ הנאשמים לעיון בחומר חקירה.

בבקשתם עותרים ב"כ הנאשמים למתן צו לעיון בחומרים אלה:

עמוד 1

- תיק מח"ש שנפתח בקשר לאירועי כתב האישום ולחלופין אישור מח"ש כי לא נפתחה חקירה בגינם;
- קלטת בה נשמע הנאשם 2 (הוא המבקש 1) מאיים לכאורה על השוטר תוך כדי האירוע נשוא האישום השני, ואשר הושמעה לו בעדות שמסר ביום 13/1/10;
- רישום פלילי ומשמעתי של השוטר אייל כהן;
- רישום פלילי של המתלונן;
- תיקו הפסיכיאטרי של המתלונן.

ב"כ הנאשמים טוענים כי הואיל וגרסת הנאשמים היא כי הם הותקפו על ידי השוטרים, הרי שיש בתיקי מח"ש, ברישום פלילי וברישום משמעתי בעניינם של השוטרים להוות חומר רלבנטי להגנתם. באשר לקלטת, אשר על פי הנטען, מתעדת את האירוע נשוא האישום השני, טוענים הנאשמים כי מדובר בחומר חקירה ועל כן זכאים הם לקבלו.

טענה דומה מעלים ב"כ הנאשמים באשר לבקשתם לעיין ברישום הפלילי אודות המתלונן, לפי שלטענתם גרסת הנאשמים מנוגדת לגרסתו, ויש בחומר האמור ללמד על אופיו ומהימנותו של העד ככל שמדובר ברישום פלילי בעניין עבירות אלימות, סמים, מרמה ועוד.

ב"כ המאשימה מתנגד לבקשה. לעניין הקלטת טוען כי אבדה, ולעניין הבקשה לעיין בתיקי מח"ש טוען כי התיק נסגר ללא שנעשתה פנייה בעניינו ולפיכך אין כל תיק שניתן להמציא לעיון.

לעניין העיון המבוקש ברישום פלילי של השוטרים והמתלונן טוען כי טעמי הבקשה כלליים, וכי גרסתם של עדי תביעה אלה אינה עומדת לבדה כי אם נתמכת בעדויות נוספות, ועל כן אין מדובר בחומר הנחוץ להגנה. באשר לרישום משמעתי טוען ב"כ המאשימה כי הוא ממילא אסור בעיון לפי חוק המרשם הפלילי ותקנות השבים, התשמ"א-1981. לעניין העיון בתיקו הפסיכיאטרי של המתלונן טוען ב"כ המאשימה כי חל חיסיון, כי לנוכח התשתית הראייתית הקיימת הכוללת ראיות פוזיטיביות וחיצוניות אין בחומר זה להשפיע על מהימנות המתלונן ולהועיל להגנה, והזכות לעיון נדחית מפני זכות המתלונן לפרטיות, וכי מכל מקום המסלול הנכון לברר הבקשה בעניין זה היא בפני המותב שידון בתיק העיקרי ובמסגרת סעיף 108 לחסד"פ.

דין והכרעה

כפי שתואר לעיל, טענו עורכי הדין המלומדים, כל אחד לטובת עניינו, והפנו לפסקי דין רבים בעניין זכות העיון בחומר החקירה. לא ראיתי לשוב ולחזור על הלכות בית המשפט העליון באשר לטיבה של הזכות, מהותה והיקפה, ואצין בקצרה כללה של ההלכה.

זכות העיון של נאשם היא זכות יסוד ואולם מוגבלת לחומר חקירה הרלבנטי לאישום ולסוגיות הנדונות בהליך הפלילי

בעניינו ואשר יש בו פוטנציאל להגנתו. על כן, מקום בו נמצא כי מידת הזיקה של החומר, בו מבקשת ההגנה לעיין, להליך הפלילי היא רחוקה ושולית, לפי שאין בבקשה לעיין דבר מלבד תקווה ספקולטיבית שמא ימצא באותו החומר סיוע לנאשם, לא תיכון זכות הנאשם לעיין.

נוסף על כך, מימוש זכות העיין אף מוגבלת משום טעמי חיסיון, זכויות של צדדים שלישיים ואינטרסים ציבוריים, ומלאכת האיזון בין אלה מוקנית לבית המשפט.

עם זאת, כידוע, המדיניות השיפוטית היא לפרש את המונח "חומר חקירה" באופן רחב, המאפשר, במקרים המתאימים, להתיר עיין אף בחומר הנוגע באופן עקיף לאישום ואף בחומר שאינו מצוי פיזית בתיק החקירה אך נמצא בשליטתה של התביעה.

עולה, אפוא, כי בחינת זכותו של נאשם לעיין בחומר חקירה היא בחינה מהותית-פונקציונלית להבדיל מבחינה פורמלית-טכנית של המידע במובן זה שיש לבחון את מידת הרלבנטיות של אותו מידע להגנת הנאשם (להרחבה ראו בש"פ 8252/13 **מדינת ישראל נ' שיינר**, פורסם בנבו, ניתן ביום 23/1/14 ופסקי הדין המאזכרים בו, להלן- "**פסק דין שיינר**").

באשר לבקשה לקבל את הקלטת, אין חולק כי מדובר בחומר חקירה מובהק הרלבנטי להגנת הנאשמים, אלא שב"כ המאשימה הצהיר כי זו לא נמצאה גם לאחר שנעשתה בדיקה מקיפה. מטעונו עולה כי הקלטת תומללה ואף הושמעה לנאשם 1 במהלך חקירתו ביום 13/1/10 והוא הודה במיוחס לו, וכי המתועד באותה קלטת נתמך גם בעדות של שוטרת נוספת אשר שמעה את האיומים.

ב"כ הנאשמים הביעו טרונייתם על האבידה ודרשו כי תתבצע בדיקה נוספת במשרדי היחידה החוקרת.

אכן קיימת לנאשמים זכות לקבל העתק מן הקלטת ולעיין בה, ואולם משאבדה הרי שלא תוצג במשפט במסגרת ראיות התביעה, ובמקומה יש להניח כי תוצג ראיה משנית שנגזרה ממנה וראיות נוספות להוכחת עבירת האיומים. בנסיבות אלה, אין לומר כי מקופחת זכות הנאשמים לעיין בראיה לפי שאינה קיימת, וככל שתוצג ראיה נגזרת הרי שזו תיאלץ לעמוד במבחני דיני הראיות, ומשקלה ייבחן אף בהתחשב במכלול הראיות. מובן הוא כי ככל שתימצא הקלטת יש להעבירה לעיין ההגנה.

על כן הבקשה בעניין זה מתייתרת. למותר לציין כי ככל שראיה מסוימת אבדה ונבצר מן הנאשם לעיין בה, ממילא אתה אומר כי עובדה זו יש בה כדי לעמוד לצידו ככל שבכך נפגעה הגנתו. משום כך, חסרונה של הקלטת ייבחן בסופו של ההליך ובאיזון שבין הראיות שבאו לפני בית המשפט, לבין הפגיעה בהגנת הנאשם עקב חסרונה של הקלטת.

באשר לבקשה לעיין בתיקי מח"ש, הצהיר ב"כ המאשימה כי התלונה בעניין נזנחה, כי לא נעשתה כל פנייה בעניין מאז וכי התיק נסגר. לא יכול להיות חולק באשר לרלבנטיות החומר להגנת הנאשמים מקום בו מדובר בתלונה שהוגשה בקשר לאירועי כתב האישום. הוריתי לב"כ המאשימה להמציא לעיוני העתק מתיק המח"ש והומצא לעיוני מכתב, הנושא תאריך יום 26/3/14 שנשלח ממח"ש אל ב"כ המאשימה, ואשר אני מורה על העמדתו לעיין ההגנה.

באשר לעיון המבוקש ברישום פלילי של עדי תביעה (השוטר והמתלונן), אציין כי בכל הנוגע לשוטר לא הומצא לעיוני כל גיליון רישום פלילי. משום כך, המסקנה היא שאין לשוטר רישום פלילי.

הדיון יתמקד אפוא בעיון המבוקש במרשם הפלילי המתייחס למתלונן.

ההלכה בעניין זה נקבעה בבש"פ 5881/06 **בניזרי נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו, ניתן ביום 7/2/07 (להלן - "**הלכת בניזרי**"), ראו גם בבש"פ 5535/13 **מדינת ישראל נ' שימשילשווילי**, פורסם בנבו, ניתן ביום 26/10/11 ולעניין זכות העיון בתיקים סגורים השוו לדעתו של כב' השופט סולברג בבש"פ 1408/14 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו, ניתן ביום 14/4/14).

בהלכת בניזרי נקבע, כי גיליון רישום פלילי הינו בגדר חומר חקירה עליו חולשת זכות הנאשם לעיון במידה ויש בו לסייע בהגנת הנאשם בעניין אופיו ומהימנותו של העד או המתלונן. אין מדובר, אם כן, בזכות עיון אוטומטית לפי שלא מדובר בחומר חקירה "מובהק", ויש לבחון את מידת זיקתו להגנת הנאשם ובהתאם לכך למצוא את האיזון הראוי אל מול זכותם של עדים ומתלוננים, אשר הרישום הפלילי מתבקש בעניינם, לכבוד ולפרטיות.

ב"כ הנאשמים טוענים כי מאחר ומדובר בתיק של "גרסה מול גרסה" ומאחר שלשיטת ההגנה נמצאו סתירות בעדויות המתלונן, יש ברישום הפלילי להשליך על מהימנותו של עד תביעה מרכזי זה ולסייע לפיכך לקו הגנתם. טענה זו אפשרית, ויש לבחון את תוכנו, זיקתו לאישום והתועלת שבחומר המבוקש לעיון להגנת הנאשמים.

יוער כי אין לקבל טענה כי מידע כאמור אינו חיוני לנאשמים משום שגרסת העד נתמכת בעדויות נוספות, ודומה כי הטעמים לכך ברורים, אם משום תחולתה של הזכות לעיון על כל ראיה ומידע רלבנטיים ללא קשר לראיות אחרות ואם משום שאין חומר החקירה מצוי בפני בית המשפט בשלב זה של הדיון ואין זה השלב לבחינת המידה בה משתלבות ראיות התביעה ביניהן.

כאמור, נימוק ההגנה כי חיוניות העיון ברישום הפלילי של עד תביעה מרכזי מתמקדת ברצון ללמד על אופיו ומהימנותו הינו טעם לגיטימי. מנגד, ניצבת זכותו של העד לפרטיות ולשם טוב.

בהלכת בניזרי הותוו אמות מידה לבחינת מידת הרלבנטיות של הרישום הפלילי ובכללם מידת הקשר בין מהימנות העד לבין טיב הרישום וסוג העבירות, חלוף הזמן מאז ההרשעה, הקשר בין האישום לגביו העיד העד לבין הרשעותיו הקודמות, הפוטנציאל הראייתי שבעדות העד ומידת מעורבותו באירוע נשוא האישום.

לאחר שעיינתי בגיליון הרישום הפלילי של המתלונן לא מצאתי, לעת הזו, כי יש בו רלבנטיות ממשית להגנת הנאשמים, ואיני מתיר בשלב זה עיון בו. ב"כ הנאשמים רשאים יהיו לחקור את המתלונן בדבר עברו, וככל שבעקבות חקירתו יתברר כי יש צורך בהצגת גיליון הרישום הפלילי בעניינו, תישקל הבקשה בפני המותב שיישב בדיון.

באשר לעיון המבוקש ברישום משמעותי של השוטר, עד תביעה 4, עיינתי בגיליון הרישום המשמעותי בענייננו ולא מצאתי ברשום בו כל רלבנטיות להגנת הנאשמים, לפי שהרישום הוא בעניינים משמעותיים חסרי כל נגיעה ממשית לקו ההגנה הנטען, וברי כי חשיפתו תהווה פגיעה בלתי מוצדקת בפרטיותו של העד. על כן, איני מתיר עיון בגיליון הרישום המשמעותי של עד תביעה 4.

באשר לתיקו הפסיכיאטרי של המתלונן הפנו ב"כ הצדדים לפסק הדין בעניין שיינר הנ"ל. המדובר בחומר המצוי בידי צד שלישי והנהנה מחיסיון סטוטורי יחסי שבין פסיכולוג למטופל. אין מדובר בחומר המצוי בתיק החקירה או בחומר המצוי בשליטתה של התביעה במובן הרחב או שצריך להימצא בשליטתה. יש על כן, ובהתאם להלכה שנקבעה בעניין שיינר, לדחות את הבקשה לעיון בחומר זה מכוח סעיף 74 לחסד"פ ולהפנות ב"כ הנאשמים לעתור בצו המתאים, בשלב המתאים, ובמסלול הקבוע בסעיף 108 לחסד"פ.

לאור כל המפורט לעיל, אני דוחה את הבקשה לעיון על מרכיביה, למעט לעניין המכתב הנוגע לתיק מח"ש.

החומר שנמסר לעיוני במעטפה סגורה יישמר בכספת בית המשפט ויימסר לב"כ המאשימה לאחר שיגיש הודעה מתאימה לתיק.

ההחלטה תישלח לצדדים.

ניתנה היום, י"ט תמוז תשע"ד, 17 יולי 2014, בהעדר הצדדים.